
SECINĀJUMI, SLĒDZOT PIRMO CEĻU INFRASTRUKTŪRAS PPP LĪGUMU LATVIJĀ

KONFERENCE “PUBLISKĀ UN PRIVĀTĀ PARTNERĪBA – VAI ĪSTAIS LAIKS IESPĒJĀM”

Mārtiņš Lazdovskis

Valdes priekšsēdētājs

VSIA “Latvijas Valsts ceļi”

Rīga, 09.12.2021.

ĪSI PAR LĪGUMU ⁽¹⁾

- 2021.gada 16.jūlijā tika parakstīts Latvijā pirmais publiskās – privātās partnerības līgums
 - autoceļu nozarē,
 - izmantojot *Projektē – Būvē – Finansē – Uzturi (DBFM)* modeli,
 - ar pilnu risku pārnesi uz privāto partneri, jeb Ķekavas apvedceļa aktīvi klasificējami kā valsts budžeta ārpusbilancē esoši.
- Publiskais partneris: Latvijas Republika, kuru pārstāv Satiksmes ministrija un VSIA “Latvijas Valsts ceļi”
- Privātais partneris: AS “Kekava ABT”
- Līguma summa: 250 132 500 EUR bez PVN

PUBLISKĀS - PRIVĀTĀS
PARTNERĪBAS LĪGUMS
PAR E671A7 RĪGA - BAUSKA - LIETUVAS
ROBEŽA (GRENCĀLEI)
POSMA 7,9 - 25,0 KM
(ĶEKAVAS APVEDCEĻAI)
PROJEKTESANĀ, BŪVNIECĪBĀ
FINANŠESANĀ UN UZTURĒŠANĀ

PUBLIC
PARTNERSHIP

Riski, kurus uzņemas privātais partneris

Praktiski visus riskus, kas varētu rasties projektēšanas, būvniecības vai uzturēšanas laikā (piemēram, kļūdas projektēšanas un būvniecības procesā, kas rada papildus izmaksas) uzņemas privātais partneris visu PPP līguma darbības laiku.

Jebkādi izdevumi, kas varētu rasties līguma darbības laikā papildus par jebkādām kļūdām vai nepilnībām projektēšanas, būvniecības, uzturēšanas vai finanšu piesaistes procesā, ir Privātā partnera izdevumi un Valsts zaudējumus nesedz.

Jebkura riska radīto seku laicīga nenovēršana samazina privātajam partnerim maksājamo summu.

ĪSI PAR LĪGUMU (2)

DBFM IZVĒLES PAMATOJUMS

- Laika ietaupījums, salīdzinot ar projekta īstenošanu vairāku atsevišķu un secīgu publisko iepirkumu veidā,
- Privātais partneris pats uzņemas pilnu atbildību par uzprojektētās un uzbūvētās infrastruktūras kvalitāti noslēgtā līguma cenas ietvaros,
- Privātais partneris pats uzņemas pilnu atbildību par infrastruktūras uzturēšanu.
- PPP līguma darbības termiņa beigās, nododot būvi Publiskā partnera pārziņā, tai jāatbilst visām A klases autoceļa kvalitātes prasībām
- Privātais partneris garantē, ka vēl 5 gadus pēc PPP līguma darbības beigām Ķekavas apvedceļš saglabāsies tādā kvalitātē, lai tam būtu nepieciešami tikai ikdienas uzturēšanas darbi, bet ne kapitālieguldījumi.

ĪSI PAR LĪGUMU (3)

- **Ķekavas apvedceļš** PPP līguma izpratnē ietver ~ 100 “joslas kilometrus”, jeb
 - Pamattrasi (17,9 km),
 - Paralēlos Ceļus (12,6 km),
 - satiksmes pārvadus (5 gab.), caurbrauktuves (2 gab.), tiltu, apļveida krustojumus (10 gab.) ar kopgarumu 8 km,
 - gājēju tiltus un tuneļus (2 gab.), liela izmēra caurtekas, sabiedriskā transporta pieturvietas u.c. infrastruktūru un visu tajā ietilpstošo aprīkojumu, kuras nepieciešamas Pamattrases un Paralēlo Ceļu pilnvērtīgai funkciju nodrošināšanai.
- Projektēšanas un būvniecības laikā Publiskais partneris nemaksā Privātajam neko.
- Pēc būvniecības pabeigšanas Privātais partneris turpina uzturēt visu, ko uzbūvējis, 20 gadus, saņemot pieejamības maksājumu.
- **Pieejamības maksājums:**
 - ietver visus izdevumus par projektēšanu, būvniecību, uzturēšanu, finansēšanu,
 - uzturēšanas periodā ik gadus ir 1/20 daļa no PPP līguma summas bez iespējas to palielināt,
 - taču tas var tikt samazināts, ja infrastruktūra pilnībā vai daļēji nav pieejama lietotājam.
- **Zeme** pieder valstij, bet ir nodota privātajam partnerim lietošanā. Arī būve pēc nodošanas ekspluatācijā piederēs valstij, bet uz PPP līguma darbības laiku būs nodota privātajam partnerim lietošanā.

**SECINĀJUMS: TAS NEBIJA
NEDZ VIEGLI, NEDZ ĀTRI**

DAŽI FAKTI PAR PROCESU

~ 7,5 gadi no idejas līdz Līgumam, tostarp arī:

- ~ 7 gadi zemju atsavināšanai, t.sk., piespiedu kārtā,
- 2 gadi IVN izstrādei
- 2 gadi iepirkuma dokumentācijas, t.sk., līguma projekta izstrādei un saskaņošanai dažādās institūcijās
- 2 gadi un 8 mēneši iepirkuma procedūrai, t.sk.,
 - > 320 pretendentu jautājumiem kvalifikācijas un atlases kārtās,
 - 60 stundas (30 + 30) sarunu laiks ar 2 pretendentiem,
- 6 mēneši uzvarējušā pretendenta padziļinātajai izpētei,
- 13 mēneši dažādām pārsūdzībām,
- laiks 3 EUROSTAT atzinumu saņemšanai

PIRMS IEPIRKUMA

... - 2014	Çekavas apvedceļa izbūve kā viena no prioritātēm tikusi minēta vairāku valdību Deklarācijās.
2014	Pirmie valdības lēmumi sākt sagatavošanās darbus, tiek veikti pirmie aprēķini, valdība pieņem lēmumu projektu īstenot kā PPP projektu
2015	Tiek uzsākta IVN izstrāde, veiktas pirmās sarunas ar EIB par iespējamu finansējumu, tiek izstrādāts FEA
10 III 2016	MK rīkojums Nr. 172 «Par valsts galvenā autoceļa projekta «E67/A7 Çekavas apvedceļš» publiskās un privātās partnerības iepirkuma procedūras uzsākšanu»
2016	LVC un EIB vienojas par Eiropas PPP ekspertīzes centra iesaisti projekta attīstībā, tiek iepirkti finanšu un juridiskie konsultanti
2017	Tiek pabeigts IVN, EIB veic projekta novērtējuma misiju
18 VII 2017	EIB Direktoru padomes lēmums par gatavību finansēt projekta «Çekavas apvedceļš» īstenošanu
IV 2017- IV 2018	PPP līguma projekta izstrāde, konsultācijas ar kompetentajām institūcijām; PPP līguma projekts tiek iesniegts izvērtēšanai EUROSTAT
07 VII 2018	Saņemts EUROSTAT pozitīvs atzinums
23 XI 2018	Iepirkuma dokumentācija (nolikums Atlases kārtai) saņemta ar Centrālo Finanšu un Līgumu aģentūru

IEPIRKUMA PROCEDŪRA

06 XII 2018	Uzsākta iepirkuma procedūra, izsludinot Kandidātu Kvalifikācijas kārtu
30 I 2019	Saņemti 5 pieteikumi Kvalifikācijas kārtai
17 V 2019	4 Kandidāti tika uzaicināti izstrādāt un iesniegt Sākotnējos piedāvājumus
09 VIII 2019	saņemti 2 Sākotnējie piedāvājumi
X 2019- I 2020	Sarunu procedūra ar katru no abiem Pretendentiem
28 II 2020	Abi Pretendenti tika uzaicināti sagatavot labākos un galīgos piedāvājumus
21 IV 2020	Saņemti 2 Labākie un galīgie piedāvājumi no abiem uzaicinātajiem Pretendentiem

STARP LĒMUMU UN LĪGUMU (1)

VI – VII 2020 Pamatojoties uz LGP izvērtējumu, tika sagatavots Informatīvais ziņojums Ministru kabinetam «Par valsts galvenā autoceļa «E67/A7 Ķekavas apvedceļš» publiskās un privātās partnerības projektu un tā īstenošanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanu»

11 VIII 2020 Informatīvais ziņojums tiek pieņemts zināšanai

13 VIII 2020 Tiek izdots MK rīkojums Nr. 442 «Par Satiksmes ministrijas ilgtermiņa saistībām valsts galvenā autoceļa «E67/A7 Ķekavas apvedceļš» publiskās un privātās partnerības projekta īstenošanai», paredzot

- līdz 13,5 milj.EUR gadā bruto pieejamības maksājuma segšanai,
- līdz 0,6 milj.EUR gadā pievienotās vērtības nodoklim

Iepirkuma komisija pieņem lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu PA «Kekava ABT», kuras labākais un galīgais piedāvājums tika atzīts par saimnieciski visizdevīgāko.

STARP LĒMUMU UN LĪGUMU (2)

VIII 2020 XII 2021	Zaudējušais pretendents pārsūdz iepirkumu komisijas lēmumu IUB, kurš pieņem lēmumu izbeigt lietvedību administratīvajā tiesā. IUB lēmums tiek pārsūdzēts tiesā; lieta tiek izskatīta
X 2020 – V 2021	Uzvarētāja padziļinātā izpēte no investoru puses (<i>due diligence</i>)
VI – VII 2021	Atkārtoti EUROSTAT atzinumi par aktīvu uzskaiti valsts budžeta ārpusbilancē
15-16 VII 2021	Finanšu noslēgums un PPP Līguma parakstīšana

**SECINĀJUMS: LAI RADĪTU KO
JAUNU, ESOŠAIS PRASA
REVĪZIJU**

PIRMAIS DBFM LATVIJĀ - IZAICINĀJUMI

PIRMAIS DBFM LATVIJĀ - IESPĒJAMS, DARĪTU CITĀDI

- Jābūt uzmanīgiem ar skaitļiem: no FEA līdz līgumam mēdz būt gadi, kuru laikā tirgus mainās; projekta īstenošanai jāapzinās pieņēmumus un mehānismus, kas tos laika gaitā ietekmēs, jāprot tos pamatot un skaidrot.
- Iespējams, būvprojekts minimālā sastāvā kā pamats tehniskajām prasībām atvieglotu piedāvājumu sagatavošanu, izvērtēšanu (vieglāk no esošā normatīvā regulējuma skatu punkta),

bet tikpat labi,

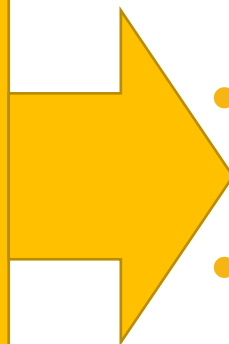
- iespējams, pareizāk būtu īstenot pēc “baltās lapas” principa, kas vairāk atbilst PPP garam. Tikai – vai tirgus un normatīvais regulējums tam ir gatavs?
- Jārēķinās, ka Baltijas tirgus tiek uzskatīts par nenobriedušu, tāpēc starptautisko finansētāju prasības var būt atšķirīgas no vispārējās prakses Eiropā.
- Ieteicams Informācijas apmaiņas līguma projektu izstrādāt un pievienot iepirkuma dokumentācijai, taupot laiku starp lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un līguma noslēgšanu
- Piekrītot noteiktiem EIB un NIB izvirzītajiem nosacījumiem, tiek radīts precedents nākamajiem PPP projektiem savā valstī, tāpēc publiskajam partnerim stingri jāturas pie savas valsts interesēm un jāatkāpjas tikai tad, ja finansētāju pieprasījums patiešām ir projekta dzīvotspējas jautājums.

**SECINĀJUMS: INOVĀCIJA BALSTĀS UZ
SALIEDĒTU UN KOMPETENTU
KOMANDU**

VEIKSMES ATSLĒGA - CILVĒKFAKTORS

Komanda, kas ir

- Kompakta (5 personu kodols un atbalsta personāls no LVC, Deloitte, LarkLaw u.c.)
- kompetenta
- saliedēta
- Stresa noturīga
- spējīga domāt "ārpus kastes", analizēt pieejamos resursus, piemērot tos, radīt un integrēt jaunu pieeju
- lojāla
- spējīga kombinēt specifiskas zināšanas (finanses, tieslietas, būvniecība lokālā un starptautiskā līmenī) vienotam mērķim pat, ja pārstāv dažādas jomas un institūcijas

- Iepirkuma dokumentācija ir bijusi pārdomāta un labi strukturizēta – iepirkuma procedūras laikā bijusi tikai viena sūdzība (kvalifikācijas fāzē), kuru IUB noraidījis kā nepamatotu, t.sk.,
- Kvalifikācijas prasības izvirzītas pēc rūpīgas analīzes tā, lai tās atbilstu projekta mērogam, bet vienlaikus arī Eiropas PPP praksei – Kvalifikācijas kārtā par atbilstošiem tika atzīti 4 no 5 pretendenti; visi – starptautiskas apvienības ar Latvijas uzņēmēju līdzdalību.
- Savus SP un arī LGP iesniedza 2 pretendenti, kuriem, godīgi konkurējot, uzvarēja labākās cenas piedāvājums.
- Starp SP un LGP sarunu ceļā panākts piedāvāto līgumcenu samazinājums.
- Piedāvātās līgumcenas pēc savas struktūras atbilda Eiropas vispārējai pieredzei.
- Iepirkums un līguma parakstīšanas process īstenots, ievērojot terminus, par spīti pandēmijas izaicinājumiem.

5.MĒNESIS KOPŠ
PPP LĪGUMA NOSLĒGŠANAS

KAS TĀLĀK?

LĪGUMS PROCESĀ

- PPP līguma izpilde sākusies ar brīdi, kad tas noslēgts, un turpināsies līdz 2043.gada 30.septembrim.
- Pabeigta būvprojekta izstrāde.
- Uzsākti būvdarbi, ko plānots noslēgt 2023.gada oktobrī.

Lielākie izaicinājumi:

- Novadīt kvalitatīvu būvniecības procesu, kas atšķiras no ierastā (PVN aprēķini, riski, atskaitīšanās formas u.c.).
- Nodrošināt savlaicīgu izbūvi saistītajai infrastruktūrai, kas nav apvedceļa daļa (piemēram, piekļuves pie īpašumiem).
- Izstrādāt ērtu mehānismu infrastruktūras kvalitātes monitoringam un pieejamības maksājuma aprēķināšanas kārtībai.
- Pirmais ātrgaitas ceļš Latvijā – cik gatavi kā sabiedrība tam esam?

PIEREDZE NĀKAMAJIEM PPP

- Apkopot praktisko pieredzi, kas iegūta
 - PPP iepirkuma laikā,
 - sarunās ar finansētājiem,
 - līguma slēgšanas,
 - būvprojekta izstrādes un būvdarbu uzsākšanas laikā.
- Latvijas Valsts ceļi plāno vēl šī gada decembrī organizēt pieredzes un ideju apmaiņas sanāksmi, kurā tiktu aicināti ņemt dalību publiskā partnera pārstāvji, privātā partnera pārstāvji, Finanšu ministrijas, CFLA un Ekonomikas ministrijas pārstāvji.
- Ierosinājumi izmaiņām normatīvajos aktos varētu skart:
 - Publisko iepirkumu likumu,
 - Publiskās un privātās partnerības likumu,
 - Būvniecības likumu, Vispārīgos būvnoteikumus, Autoceļu un ielu būvnoteikumus,
 - Citus normatīvos aktus.

NOSLĒGUMA VIETĀ

PPP līgums

Laiks

Tiesiskais regulējums

Komanda

**Drosme, veiksmē,
humora izjūta**

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Mārtiņš Lazdovskis

Valdes loceklis

VSIA «Latvijas Valsts ceļi»

E-pasts: Martins.Lazdovskis@lvceli.lv